

Kontaktperson

Annika Feychting
Avdelningen för trafikplanering
Telefon: 08-508 264 91
annika.feychting@tk.stockholm.se

Till

Trafiknämnden 2006-01-24

Den europeiska Trafikantveckan 2005. Utvärdering samt förslag till inriktning för 2006.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning.
2. Stadens eventuella deltagande samordnas med Stockholm Mobilitet och de projekt som pågår där.

Per Aronson

Anette Scheibe

Sammanfattning

Trafikantveckan med den avslutande kampanjdagen "I stan utan min bil" genomfördes den 16 till 22 september. En utvärdering av årets Trafikantvecka har gjorts. Åtta av tio stockholmare är positiva till att staden arrangerar aktiviteter för att uppmärksamma stockholmarna på hur stadstrafiken påverkar vår miljö. Avstängningen fungerade bra för busstrafiken och för trafiken på Sveavägen, men förorsakade köer på Norrlandsgatan/Birger Jarlsgatan. Förbättringar i uppläggningsen kan göras och budskapet kan förtydligas. Totalt kostade genomförandet 3,5 miljoner kronor. En längre planeringstid kan ge lägre kostnader.

Kontoret anser att stadens deltagande i nästa års Trafikantvecka bör övervägas noggrant. Kostnaderna för att genomföra Trafikantveckan är höga i förhållande till resultatet. Kontoret föreslår att stadens eventuella deltagande istället samordnas med Stockholm Mobilitet och de projekt som pågår där.

Bakgrund

Trafiknämnden beslutade den 21 juni 2005 att godkänna kontorets förslag till genomförande av Trafikantveckan och kampanjdagen "I stan utan min bil" 2005. Trafikantveckan ("The European Mobility Week"), som avslutas med kampanjdagen "I stan utan min bil" genomförs varje år i ett antal europeiska städer. I Sverige deltog i år drygt 60 orter på ett eller annat sätt i Trafikantveckan och totalt 2 165 orter i världen var engagerade. Bland andra deltagande huvudstäder märktes till exempel Madrid, Köpenhamn och Prag. Enligt manifestet är de deltagande orterna relativt fria att inom vissa ramar själva avgöra ambitionen på deltagandet (se bilaga 1).

Kommunfullmäktige beslutade den 5 september 2005 att staden ska underteckna manifestet för 2005 års kampanjer "Den europeiska mobilitetsveckan" (nedan kallad Trafikantveckan) och "I stan utan min bil". I beslut uppmanades trafiknämnden att samordna stadens deltagande i kampanjerna. Övriga berörda nämnder uppmanades att delta i kampanjerna inom ramen för sina respektive ansvarsområden och budgetar.

Syftet med Trafikantveckan

Det långsiktiga målet med den europeiska Trafikantveckan och "I stan utan min bil" är att minska trängseln och få tätortsmiljöer med renare luft och mindre buller. Genom att få information kan människor själva ta ställning till hur de kan förändra sitt resmönster och därmed bidra till en förbättrad miljö. Kampanjen presenterar alternativ till bilen som t.ex. kollektivtrafik, hållbara framtidssatsningar när det gäller resmönster och transportmönster samt informerar om stadens och andra aktörers arbete för att förbättra trafikmiljön. Det europeiska temat för årets kampanj var "Clever Commuting", "smart pendling".

Genomförande av Trafikantveckan

Årets Trafikantvecka invigdes den 16 september av trafiknämndens ordförande Mirja Särkiniemi på Raoul Wallenbergs torg. På torget fanns kontoret och andra aktörer på plats hela veckan och informerade om cykling, vandrande skolbuss, cykelhjälm, bilpooler, miljöbilar m.m. Stads- och morgonvandringar erbjöds.

Avslutningen på Trafikantveckan, kampanjdagen "I stan utan min bil", genomfördes på Kungsgatan den 22 september. Här fanns information, uppträdanden, prova-på-aktiviteter, bussparad m.m. Det blev också prisutdelningar i de "cykla och gå till jobbet/skolan"-tävlingar som genomförts under sommaren/hösten.

Under veckan genomfördes också fyra seminarier riktade till tjänstemän och politiker om barn och trafik, fotgängare, hållbart resande i stadsplaneringen och problemen med partiklar i luften.

Arrangemangen under Trafikantveckan redovisas närmare i utvärderingen, se bilaga 2.

Utvärdering av trafikantveckan

Kontoret har gjort en utvärdering av Trafikantveckan. Åtta av tio stockholmare är positiva till att staden arrangerar aktiviteter för att uppmärksamma dem på hur stadstrafiken påverkar vår miljö. Sju av tio stockholmare tycker att Trafikantveckan är ett ganska eller mycket bra sätt att uppmuntra människor att använda andra färdmedel än bilen. Majoriteten (55 procent) tycker att Kungsgatan var ett bra val av gata. Få, motsvarande fem procent av dem som hört talas om Trafikantvecka deltog i någon aktivitet. Skäl som uppgavs var exempelvis tidsbrist, ointresse, att man bor utanför innerstaden, hade annat för sig och hälsoskäl.

”I stan utan min bil” på Kungsgatan

Ett arrangemang av denna storleksordning kräver en lång planerings- och förberedelsetid. Med tanke på den korta planeringstiden var arrangemanget lyckat. Av olika anledningar var det inte möjligt att få ett genomförandebeslut från trafiknämnden förrän i juni. Arrangemanget pågick mellan kl 11 – 21. Totalt passerade knappt 40 000 fotgängare in i området och knappt 2 100 cyklister.

Saker som skulle kunna förbättras är kopplingen mellan scenprogrammet och kampanjens tema, som i år var ”Smart pendling”. Den korta planeringstiden medgav inte detta i tillräckligt hög utsträckning. Att låta bussarna gå kvar på den avstängda gatan passar bra med temat, men ger en del säkerhetsproblem. Om arrangemanget genomförs igen bör en omledning av bussarna därför övervägas.

Avstängningen

Kungsgatan var avstängd mellan kl 21.00 den 21 september och kl 05.00 den 23 september. Tiderna före och efter själva arrangemanget var nödvändiga med hänsyn till avstängning, borttagande och iordningställande samt städning. Kungsgatan på den aktuella delen är förhållandevis lätt att stänga av eftersom det bara finns tillfart för bil i vardera änden.

En mätning av bilkölängder på Birger Jarlsgatan och Norrlandsgatan samt Sveavägen har genomförts dels den 22 september, dels en oktobervardag. Kölängderna på Sveavägen var marginellt längre den 22 september under morgon- och eftermiddagstimmar än under oktoberdagen. Mitt på dagen var köerna lika långa. På Norrlandsgatan/Birger Jarlsgatan var kölängderna mer än dubbelt så långa som under oktoberdagen.

Enligt Observer, som följt rapporteringen i etermedia åt kontoret, förekom inte någon speciell rapportering om problem till följd av Kungsgatans avstängning.

För busstrafiken, som gick kvar på Kungsgatan, fungerade avstängningen bra enligt Busslink.

Aktiviteter under resten av Trafikantveckan

Informationen på Raoul Wallenbergs torg fungerade i huvudsak bra. En brist var att informationsplatsen inte var placerad vid ett större gångstråk. Detta gjorde att färre tillfällighetsbesökare kunde nås. En annan uppläggning av kampanjen under Trafikantveckan före ”I stan utan min bil” bör övervägas för att nå t.ex. bilister bättre.

Deltagarna i seminarierna uppskattade dessa, men kopplingen till Trafikantveckan kan förtydligas.

Kommunikationen

Budskapet för Trafikantveckan inklusive ”I stan utan min bil” bör göras snävare, förtydligas och kopplas bättre till aktiviteterna. En kommunikationsplan bör tas fram tidigare i planeringen och sätta ramarna för alla deltagande aktörer. Med ett tydligare budskap kan marknadsföringen ge bättre effekt.

Kostnader

Kostnaderna för Trafikantveckan uppgick till 3,5 miljoner kronor. Drygt hälften av dessa hänför sig till ”I stan utan min bil”.

Information på Raoul Wallenbergs torg	150 tkr
”I stan utan min bil” på Kungsgatan (planering, scen, tält, el, belysning, vakter, städning etc. De flesta artister uppträdde utan kostnad)	1 960 tkr
Avstängning av Kungsgatan	240 tkr
Marknadsföring	620 tkr
Seminarier	160 tkr
Cykelkarta	110 tkr
Uppföljning	130 tkr
Övrigt t.ex. reflexer, priser, stadsvandringar mm	130 tkr

Kostnaderna hade kunnat sänkas något om planeringstiden hade varit längre. De flesta artister uppträdde utan ersättning.

Arrangemangen under Trafikantveckan redovisas närmare i utvärderingen, se bilaga 2.

Kontorets synpunkter

Kontoret anser att stadens deltagande i nästa års Trafikantvecka bör övervägas noggrant. Utvärderingen av årets Trafikantvecka är positiv, men det är tveksamt om aktiviteterna verkligen ger en förändrad inställning i dessa frågor hos medborgarna. Ett fåtal av de som hört talas om trafikantveckan deltar i någon aktivitet. Det finns också en risk att man missar nya målgrupper. En mer riktad marknadsföring, där alternativa transportsätt till ensamåkande i bil lyfts fram till utvalda målgrupper, har förmodligen större effekt. Ett sådant arbete sker idag inom Stockholm Mobilitet. Kostnaderna för att genomföra Trafikantveckan är höga i förhållande till det resultat som uppnås. Kontoret menar att arbetet bör inriktas på konkreta åtgärder som gör det mer attraktivt att använda kollektiva färdmedel, cykla eller gå som komplement/alternativ till bilen. Sådana åtgärder genomförs inom de delprojekt som ligger inom ramen för Stockholm Mobilitet. Kontoret anser att om Trafikantveckan ska genomföras bör omfattningen vara mindre och direkt kopplad till Stockholm Mobilitet.

Kontoret vill också peka på annat arbete som bland annat syftar till ge effekter på förändrade resvanor till mer gång, cykling och kollektivtrafikresande. Arbetet med säkra skolvägar och vandrande skolbuss syftar direkt till att barn ska kunna cykla och gå till skolan, istället för att bli skjutsade. Satsningar för att öka trafiksäkerheten skapar en ökad trygghet att röra sig till fots eller med cykel i trafikmiljön. Genomförande av trafiknämndens beslut om utbyggnad av cykelbanor pågår inom kontoret. Även Stockholmsförsöket som genomförs under våren kan ge ändrade resvanor.

Kontorets förslag

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner redovisningen.

Kontoret föreslår att stadens eventuella deltagande samordnas med Stockholm Mobilitet och de projekt som pågår där.

SLUT